

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.002.04.2015
R/15/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/15/003 - Wdrożenie i wykorzystywanie przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej platformy komunikacyjnej obszaru zabezpieczenia społecznego, utworzonej w ramach Projektu Emp@tia
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Marzanna Wierzbicka, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr 93454 z dnia 29 czerwca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Aleksandra Pawlicka, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93455 z dnia 29 czerwca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Różycki, Dyrektor ROPS (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Dyrektor ROPS wyznaczył administratora lokalnego i zapewnił podłączenie wykorzystywanego w kontrolowanej jednostce systemu dziedzinnego³ do Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego⁴. W trakcie kontroli NIK zostały także podjęte działania dotyczące konfiguracji ustawień systemu dziedzinnego dla komunikacji z Elektroniczną Platformą Usług Administracji Publicznej ePUAP⁵. Podjęto działania dotyczące uruchomienia systemu teleinformatycznego Adopcja⁶, poprzez wyznaczenie lidera w zakresie wdrażania tego systemu, który nadał pracownikom ROPS uprawnienia do obsługi wersji testowej systemu Adopcja, a także założył konto administratorowi Katolickiego Ośrodka Adopcyjnego i Opiekuńczego⁷. Dokonano również wymaganego zgłoszenia Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych⁸ aktualizacji zbiorów danych osobowych prowadzonych przez Ośrodek Adopcyjny działający w ROPS, polegającej na ich planowanym prowadzeniu również w wersji elektronicznej. Pracownikom ROPS nadano uprawnienia dostępu do Platformy

¹ Dalej: ROPS.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

³ Oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych, dalej: system dziedzinnowy lub system SR.

⁴ Dalej: CSIZS lub system Emp@tia.

⁵ Uzyskanie certyfikatu ePUAP oraz identyfikatora podmiotu ePUAP.

⁶ Dalej: system Adopcja lub aplikacja Adopcja.

⁷ Dalej: KOAiO.

⁸ Dalej: GIODO.

Informacyjno-Usługowej⁹, nie zostały im jednak w pełni nadane oraz nie zostały zweryfikowane przez administratora lokalnego uprawnienia dostępu w systemie SR do funkcjonalności związanych z Projektem Emp@tia, umożliwiające dokonywanie weryfikacji danych zawartych w systemie dziedzicznym z danymi z systemów zewnętrznych oraz obsługi poczty elektronicznej z systemu Emp@tia.

Pracownikom zapewniono udział w szkoleniach i konferencjach związanych z systemem Adopcja, Centralną Aplikacją Statystyczną¹⁰ oraz Projektem Emp@tia. W trakcie podłączania systemu dziedzicznego oraz podczas testowania dostępnych funkcjonalności administrator lokalny zgłaszał zauważone problemy dostawcy systemu dziedzicznego.

Z uwagi na podłączenie systemu dziedzicznego do CSIZS zaledwie na dwa tygodnie przed rozpoczęciem kontroli NIK oraz nienadanie pracownikom ROPS wymaganych uprawnień w tym systemie, do czasu kontroli NIK nie korzystano z funkcjonalności weryfikacji danych dotyczących beneficjentów zarejestrowanych w systemie SR w systemach zewnętrznych. W związku z niezarejestrowaniem przez GIODO aktualizacji zbiorów danych osobowych Ośrodka Adopcyjnego, do czasu zakończenia kontroli NIK, nie wprowadzono danych do wersji produkcyjnej systemu Adopcja. Pracownicy ROPS posiadali natomiast dostęp do CAS oraz korzystali z funkcjonalności tej aplikacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wdrożenie funkcjonalności platformy komunikacyjnej obszaru zabezpieczenia społecznego utworzonej w ramach Projektu Emp@tia oraz wykonanych w ramach tego Projektu systemów informatycznych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym ROPS¹¹ do jego zadań należało m.in.: przygotowywanie dla organów samorządu województwa regionalnej oceny zasobów pomocy społecznej, w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, uwzględniającej analogiczne oceny sporządzone przez gminy i powiaty; przygotowanie wymaganych sprawozdań oraz przekazywanie ich Wojewodzie Opolskiemu, również w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu informatycznego; inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej; pełnienie funkcji instytucji właściwej - w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w tym realizacja ustaw w zakresie świadczeń rodzinnych i zasiłków rodzinnych podlegających koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz właściwych rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE); realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym w skład ROPS wchodził Ośrodek Adopcyjny.

(dowód: akta kontroli str. 11-13)

⁹ Dalej: PIU.

¹⁰ Dalej: CAS.

¹¹ Wprowadzonym zarządzeniem Dyrektora ROPS Nr 8/12 w sprawie *ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu*, zmienionym zarządzeniem Nr 7/15 z dnia 15 kwietnia 2015 r., dalej: regulamin organizacyjny.

Podczas kontroli NIK, ROPS dysponował informatycznym systemem dziedzinowym do realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych (wersja W-1.03-2-0.1 uruchomiona 30 czerwca 2015 r.¹²), dostarczonym przez Sygnity S.A. System ten posiadał świadectwo zgodności, o którym mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej¹³, wydane w dniu 29 maja 2015 r. na czas nieokreślony. Na dostawę oprogramowania oraz udzielenie licencji wraz z utrzymaniem, ROPS zawierał corocznie umowy z dostawcą systemu dziedzinowego.

(dowód: akta kontroli str. 33, 180-191, 195)

ROPS powierzył dostawcy systemu SR w drodze umowy zawartej w dniu 1 marca 2010 r., przetwarzanie danych osobowych zgromadzonych w ramach zbiorów danych w zakresie: diagnostyki bazy danych oprogramowania, naprawy uszkodzonych danych zawartych w bazie danych oprogramowania, sprawdzania oprogramowania, lokalizacji błędów powodujących nieprawidłowe funkcjonowanie oprogramowania oraz naprawy uszkodzonych rekordów bazy danych. Powyższe odpowiadało wymogom określonym w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 349-351)

1.2. Dyrektor ROPS w dniu 3 czerwca 2015 r. zgłosił gotowość podłączenia systemu dziedzinowego do CSIZS i wyznaczył na administratora lokalnego głównego specjalistę ds. informatyki w ROPS. W *zgłoszeniu gotowości do podłączenia JT do CSIZS* wskazane zostały zadania administratora lokalnego (m.in. podłączenie systemu dziedzinowego do CSIZS oraz zarządzanie użytkownikami w zakresie przydzielania/anulowania uprawnień pracowników jednostki, dotyczących dostępu do strefy dla urzędników na PIU).

W dniu 5 czerwca 2015 r. administrator lokalny otrzymał od administratora wojewódzkiego z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego drogą elektroniczną tzw. pakiet użytkownika, zawierający certyfikaty produkcyjne CSIZS, loginy i hasła tymczasowe do Modułu Zarządzania Tożsamością¹⁵, *Skróconą instrukcję zakładania kont, rejestracji systemów dziedzinowych firmy SYGNITY S.A. oraz oprogramowania terminala mobilnego w Centralnym Systemie Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego*, zawierającą opis sposobu podłączenia systemu dziedzinowego do CSIZS. Ponadto administrator wojewódzki poinformował administratora lokalnego, że instrukcje podłączenia znajdują się w systemie dziedzinowym, a także wskazał numery telefonów i adresy e-mailowe wykonawcy CSIZS, poprzez które można kontaktować się w przypadku problemów z podłączeniem, oraz stronę internetową forum dostawcy systemu dziedzinowego.

(dowód: akta kontroli str. 77-93)

¹² Poprzednich aktualizacji oprogramowania dokonywano w okresie od 29 maja 2014 r. wersja 1-01 do 22 czerwca 2015 r. wersja 1-0.6.

¹³ Dz. U. Nr 216, poz. 1609.

¹⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1182 ze zm., dalej: ustawa o ochronie danych osobowych.

¹⁵ Dalej: MZT.

Zgodnie z podręcznikiem dla użytkowników systemu SR, w celu umożliwienia komunikacji systemu dziedzicznego z CSIZS Emp@tia niezbędne było: poprawne skonfigurowanie połączenia z serwerem Emp@tia, wczytanie certyfikatu systemu Emp@tia oraz zarejestrowanie systemu dziedzicznego w systemie Emp@tia, a także import słowników oraz pobranie słowników terytorialnych z systemu Emp@tia.

(dowód: akta kontroli str. 224-237)

Na podstawie dziennika zdarzeń dla integracji z systemem Emp@tia¹⁶, w którym zapisywane były usługi wywoływane z systemu SR, a udostępniane przez CSIZS ustalono, iż ROPS rozpoczął podłączanie systemu dziedzicznego do CSIZS w dniu 16 czerwca 2015 r. Kolejne zdarzenia odnotowane w dzienniku zdarzeń, związane z pobieraniem słowników miały miejsce 17 czerwca i 30 czerwca 2015 r. W okresie od 18 do 29 czerwca 2015 r. nie wystąpiły wpisy w ww. dzienniku.

(dowód: akta kontroli str. 248, 335-340)

Administrator lokalny wyjaśnił: *Wnioskuje, że w dzienniku zdarzeń dla systemu Emp@tia nie ma wpisów z okresu od 18 do 29 czerwca 2015 r., ponieważ nie było ustanowionej komunikacji z CSIZS na skutek problemu z wgraniem słowników. Przemawia za tym fakt, że w dniu 30.06.2015 r., po pobraniu na nowo słowników, nastąpiło przywrócenie komunikacji. W dniu 3 lipca 2015 r. administrator lokalny zgłosił dostawcy systemu dziedzicznego problem, polegający na niepełnym pobraniu przez system dziedziczny słowników terytorialnych¹⁷. Według uzyskanej odpowiedzi, problem ten miał zostać poprawiony przez dostawcę systemu dziedzicznego w wersji 2-0.1 systemu SR, która miała być dostępna do końca lipca 2015 r.*

(dowód: akta kontroli str. 94-97, 179)

W dniu 16 czerwca 2015 r., administrator lokalny poinformował pocztą elektroniczną administratora wojewódzkiego o pomyślnym zainstalowaniu certyfikatów oraz o tym, że system nie pobiera aktualnych słowników. Jednocześnie wskazał, że według informacji udzielonej mu telefonicznie przez Centrum Wsparcia Użytkowników Systemu Emp@tia, konieczne jest zrestartowanie serwera, co planował wykonać w godzinach wieczornych, aby nie zaburzać pracy pracowników ROPS.

(dowód: akta kontroli str. 447-448)

Administrator lokalny nie dokonał konfiguracji ustawień systemu SR dla komunikacji z Platformą Usług Administracji Publicznej ePUAP¹⁸. Zgodnie z podręcznikiem dla użytkowników systemu SR, w celu poprawnej konfiguracji ustawień tego systemu, należało wczytać certyfikat systemu ePUAP, certyfikat systemu dziedzicznego oraz wprowadzić identyfikator podmiotu w systemie ePUAP. Poprawna konfiguracja ustawień dla tego systemu miała umożliwiać podpisywanie dokumentów za pomocą zaufanego profilu ePUAP.

(dowód: akta kontroli str. 192-194, 226-227)

Administrator lokalny wyjaśnił: *Konfiguracja ePUAP w systemie dziedzicznym nie została przeze mnie jeszcze wykonana, ponieważ nie posiadam certyfikatu systemu dziedzicznego. Już zwróciłem się do Sygnity S. A. z prośbą o jego udostępnienie – nr zgłoszenia: ZGL000000619285.*

(dowód: akta kontroli str. 442)

¹⁶ Dalej: dziennik zdarzeń.

¹⁷ Proces pobierania słownika terytorialnego zatrzymywał się na 58%.

¹⁸ Dalej: ePUAP.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że działania mające na celu uzyskanie certyfikatu ePUAP oraz identyfikatora podmiotu ePUAP podjęto dopiero w trakcie kontroli NIK (w dniu 9 lipca 2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 372-374, 444, 463-464)

Opis stanu
faktycznego

W sprawie podłączenia kontrolowanej jednostki do CSIZS Dyrektor ROPS wyjaśnił: *ROPS w Opolu nie otrzymał żadnych wytycznych w kwestii konieczności podłączenia systemu dziedzicznego ROPS w Opolu do systemu Emp@tia, ani też wymaganego terminu takiego podłączenia. O możliwości podłączenia ROPS w Opolu do systemu Emp@tia dowiedziała się Pani D. Ś. z prezentacji ze spotkania roboczego nt. bieżących problemów koordynacji świadczeń w Warszawie w dniu 25.05.2015 r. zorganizowanym przez MPiPS¹⁹. Pani D. Ś. przekazała tę informację informatykowi ROPS w Opolu. Informatyk ROPS w Opolu zwrócił się do pracownika OUW Pana P. O. z pytaniem o możliwość podłączenia i w dniu 28.05.2015 r. uzyskał mailem do wypełnienia wniosek o podłączenie do systemu Emp@tia. W dniu 5.06.2015 r. za pośrednictwem skrzynki ePUAP został wysłany do OUW wniosek o podłączenie do systemu Emp@tia. Tego samego dnia Pan P. O. przesłał certyfikaty umożliwiające podłączenie się do systemu Emp@tia. W dniu 16.06.2015 r. informatyk ROPS w Opolu skonfigurował system dziedziczny, aby ten uzyskał połączenie z systemem Emp@tia.*

(dowód: akta kontroli str. 436)

Dyrektor ROPS wyjaśnił także, że podłączenie do CSIZS nie wiązało się z ponoszeniem przez ROPS dodatkowych kosztów i z budżetu państwa nie były przekazywane środki na ten cel.

(dowód: akta kontroli str. 453)

1.3. Administrator lokalny podjął działania w celu nadania pracownikom ROPS uprawnień umożliwiających korzystanie z funkcjonalności udostępnionych tej jednostce w systemie SR oraz PIU w związku z realizacją Projektu Emp@tia. Zarejestrował 21 użytkowników ROPS w MZT i nadał im uprawnienia do obsługi, PIU, poprzez przypisanie każdemu z nich roli czytelnika PIU z obszarów: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń UE.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W powyższym zakresie NIK zwraca uwagę, że uprawnienia dostępu do PIU zostały nadane pracownikom ROPS w trakcie kontroli NIK (w dniu 2 lipca 2015 r.). Pomimo nadania tych uprawnień, administrator lokalny nie przekazał użytkownikom loginów i haseł, niezbędnych do logowania się do PIU. Dopiero w trakcie oględzin systemu SR, w dniu 8 lipca 2015 r. administrator przekazał login oraz hasło użytkownika pracownikowi ROPS uczestniczącemu w oględzinach. Pozostałe loginy i hasła, były przekazywane pracownikom w kolejnych dniach. Formułując niniejszą uwagę NIK uwzględniła fakt, iż dla zalogowanych użytkowników PIU nie były udostępniane dodatkowe usługi związane z realizacją zadań ROPS²⁰. Nadanie pracownikom uprawnień w systemie SR opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 300-325, 341-347, 447, 449)

¹⁹ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

²⁰ Po zalogowaniu do PIU pracownik posiadający przypisaną rolę czytelnika PIU nie posiadał dostępu do żadnych istotnych dodatkowych funkcjonalności, poza ogólnie dostępnymi. Stwierdzono, że funkcjonalności dostępne po zalogowaniu dotyczyły głównie ustawień konta użytkownika.

Administrator lokalny wyjaśnił: *Obecna kontrola NIK wypada właściwie w pierwszych dniach wdrażania systemu Emp@tia w ROPS w Opolu, w związku z czym nie wszystkie czynności związane z podłączeniem do CSIZS udało się zrealizować w tak krótkim czasie, ale kolejne kroki w tym przedmiocie są sukcesywnie*
(dowód: akta kontroli str. 442)

Opis stanu
faktycznego

1.4. W używanej przez ROPS wersji systemu SR udostępnione były funkcjonalności, związane z projektem Emp@tia, obejmujące: obsługę poczty elektronicznej w systemie Emp@tia oraz weryfikację danych: osobowych w systemie PESEL; kierowców i pojazdów w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców²¹; o bezrobociu w Aplikacji Centralnej Rynku Pracy²²; o niepełnosprawności w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności²³; o dochodach w systemie Ministerstwa Finansów; o firmie w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej²⁴; o ubezpieczeniu w systemie ZUS; podmiotu w systemie KRS; osoby w Centralnej Bazie Beneficjentów²⁵; podmiotu w Krajowym Rejestrze Sądowym²⁶, a także weryfikację świadczeń pobieranych w innych jednostkach terenowych.
(dowód: akta kontroli str. 255-299)

ROPS posiadał dostęp do CAS, przygotowanej w ramach Projektu Emp@tia, która zastąpiła Statystyczną Aplikację Centralną²⁷ oraz aplikacje QuickStat i sFundusz. Pismem z dnia 24 stycznia 2014 r. Dyrektor Departamentu Informatyki Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej²⁸ poinformował ROPS o zastąpieniu od 1 stycznia 2014 r. SAC przez CAS, a także że z dniem 17 marca 2014 r. nowy system CAS zastąpi systemy statystyczne QuickStat i sFundusz. Poinformował także, że utworzenie jednego narzędzia obsługującego procesy sprawozdawcze w obszarze zabezpieczenia społecznego i rodziny ma na celu dostarczenie jednolitego interfejsu, przy pomocy którego realizowany będzie obowiązek sprawozdawczy we wszystkich obszarach, co uprości działania w tym zakresie i pozwoli na ograniczenie kosztów utrzymania systemu sprawozdawczego. W piśmie tym powiadomiono również o przygotowaniu skróconych instrukcji opisujących procesy przygotowania sprawozdań resortowych i zbiorów centralnych w CAS oraz o dostępności szczegółowych informacji w systemie pomocy, funkcjonującym w tej aplikacji. Dostęp do CAS miał być możliwy z wykorzystaniem loginu i hasła używanego dotychczas w SAC.

(dowód: akta kontroli str. 55-57, 387-399)

Na dzień kontroli NIK (7 lipca 2015 r.) system SR nie posiadał funkcjonalności komunikacji ze Wspólnotowym Systemem Elektronicznej Wymiany Danych EESSI²⁹. W systemie tym dostępne były natomiast formularze, służące do wymiany danych pomiędzy EESSI, a polskim systemem obszaru zabezpieczenia społecznego.

Z informacji przekazanej ROPS przez dostawcę systemu SR wynikało, że system został przygotowany do obsługi EESSI i był pod tym kątem testowany przed uzyskaniem świadectwa zgodności. Dostawca systemu zaznaczył, że nie ma wpływu na to, kiedy komunikacja z EESSI zostanie uruchomiona.

(dowód: akta kontroli str. 178, 249-254)

²¹ Dalej: CEPIK.

²² Dalej: AC Rynek Pracy.

²³ Dalej: EKSMOoN.

²⁴ Dalej: CEiDG.

²⁵ Dalej: CBB.

²⁶ Dalej: KRS.

²⁷ Dalej: SAC.

²⁸ Dalej: MPiPS.

²⁹ Dalej: EESSI.

W ramach realizacji Projektu Emp@tia, z systemu SAC został wydzielony system Adopcja, funkcjonujący w formie aplikacji online i przeznaczony dla ośrodków adopcyjnych.

W dniu 21 stycznia 2013 r. MPiPS zwróciło się do marszałków województw z prośbą o wyznaczenie osób, które na poziomie samorządu województwa miały pełnić funkcję lidera w zakresie wdrażania systemu teleinformatycznego do obsługi procedur przysposobienia w ośrodkach adopcyjnych. Do pełnienia funkcji lidera w ROPS został wyznaczony główny specjalista ds. informatyki.

Pismem z dnia 10 maja 2013 r. Podsekretarz Stanu w MPiPS poinformowała, że rolą lidera jest wspieranie ośrodków adopcyjnych we wdrażaniu systemu, a rolą urzędów marszałkowskich jest nadawanie uprawnień dostępu do systemu. Z pisma MPiPS z dnia 28 września 2014 r. wynikało, że urzędy marszałkowskie miały być także odpowiedzialne za zakładanie kont w systemie Adopcja innym jednostkom realizującym zadania ośrodków adopcyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 34-35, 352-354)

Pismem z dnia 18 marca 2013 r. Podsekretarz Stanu w MPiPS poinformowała ROPS o prowadzonych przygotowaniach do wdrożenia systemu teleinformatycznego do obsługi procedur przysposobienia w ośrodkach adopcyjnych oraz o bezpłatnym udostępnieniu tego systemu ośrodkom adopcyjnym. ROPS otrzymał także instrukcje związane z systemem Adopcja, tj. *Instrukcję rejestrowania jednostki i użytkownika modułu Adopcja w Statystycznej Aplikacji Centralnej* (w dniu 24 maja 2013 r.) oraz *Instrukcję zarządzania systemem teleinformatycznym Adopcja służącym do przetwarzania danych osobowych* wraz z prezentacją na temat zadań MPiPS, urzędów marszałkowskich i ośrodków adopcyjnych w związku z uruchomieniem systemu Adopcja (w dniu 1 października 2014 r.)

(dowód: akta kontroli str. 38-39, 47-53, 59, 72-76)

Pismem z dnia 24 stycznia 2014 r. Dyrektor Departamentu Informatyki MPiPS poinformował, że system Adopcja funkcjonuje od 1 stycznia 2014 r. Poinformował także o możliwości logowania do wydzielonej wersji testowej tego systemu, przy użyciu loginów i haseł z SAC, jak również o możliwości przekazywania zgłoszeń serwisowych, dotyczących CAS oraz systemu Adopcja. W dniu 26 marca 2014 r. MPiPS przekazało ROPS, za pośrednictwem komunikatora w CAS, procedury obsługi zgłoszeń serwisowych oraz formularze służące do zgłaszania problemów z działaniem m.in. systemów CAS oraz Adopcja, wraz z *Podręcznikiem użytkownika aplikacji Centralny Help Desk*.

(dowód: akta kontroli str. 55-57, 110-137)

W trakcie kontroli NIK (7 lipca 2015 r.) w wersji testowej systemu Adopcja zarejestrowane były trzy jednostki Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, KOAiO oraz Ośrodek Adopcyjny ROPS w Opolu. Główny specjalista ds. informatyki nadał uprawnienia do korzystania z wersji testowej systemu Adopcja ogółem 10 pracownikom Ośrodka Adopcyjnego działającego w ramach ROPS³⁰ oraz przekazał do KOAiO informację o udostępnionej wersji testowej ww. systemu wraz z hasłem tymczasowym do utworzonego konta administratora. Udzielał również wsparcia pracownikowi KOAiO w zakresie pierwszego logowania się do tego systemu.

(dowód: akta kontroli str. 55-57, 327-336, 412-420)

Pracownikom ROPS do czasu kontroli NIK nie zostały nadane uprawnienia dostępu do wersji produkcyjnej systemu Adopcja.

³⁰ W dniu 23 kwietnia 2013 r. – 7 pracownikom, w dniu 30 września 2014 r. – 2 pracownikom i w dniu 1 lipca 2015 r. – 1 pracownikowi. Konto użytkownika (administratora) wersji testowej systemu adopcja zostało aktywowane 12 kwietnia 2013 r.

Główny specjalista ds. informatyki w ROPS wyjaśnił: *Zgodnie z pismem z MPIPS o numerze DSR-I-074-540-1-AK/14 z dnia 28.09.2015 r. ROPS w Opolu został poinformowany, że warunkiem koniecznym do rozpoczęcia wprowadzania w systemie teleinformatycznym Adopcja danych zasilających (tj. informacji na temat wszystkich dzieci, które mogą zostać przysposobione), jest uzyskanie potwierdzenia od GIODO dokonania rejestracji aktualizacji zbioru danych osobowych. Do dnia dzisiejszego takiej zgody nie otrzymaliśmy, pomimo że wnioski wystaliśmy już 02.10.2014 r., a także w dniu 8.10.2014 r. wystaliśmy do GIODO prośbę o priorytetowe potraktowanie naszych wniosków. W związku z powyższym wstrzymuję się z wnioskiem o przyznanie mi konta administracyjnego (umożliwiającego utworzenie kont pracownikom Ośrodka Adopcyjnego) do czasu otrzymania przedmiotowej zgody z GIODO.*

(dowód: akta kontroli str. 443)

Według informacji MPIPS z dnia 29 września 2014 r., wprowadzanie danych do systemu Adopcja powinno nastąpić po uzyskaniu od GIODO potwierdzenia dokonania rejestracji aktualizacji zbioru danych osobowych.

Dyrektor ROPS w dniu 2 października 2014 r. przekazał za pośrednictwem systemu e-GIODO, wnioski o aktualizację dwóch zbiorów danych osobowych: *Dzieci zgłoszone do przysposobienia oraz Osoby zgłaszające gotowość przysposobienia dziecka*. Ponadto w dniu 8 października 2014 r. zwrócił się pisemnie do GIODO z prośbą o priorytetowe potraktowanie tej sprawy. W trakcie kontroli NIK (7 lipca 2015 r.) oba wnioski posiadały w systemie e-GIODO status *wysłany*.

(dowód: akta kontroli str. 145, 147, 327-329, 352-356)

Dyrektor ROPS wyjaśnił, że pracownicy Ośrodka Adopcyjnego ROPS uczestniczyli w konferencjach dotyczących planowanego wprowadzenia systemu Adopcja, na których zebrani przedstawiciele ośrodków adopcyjnych zgłaszali swoje uwagi i wątpliwości dotyczące wprowadzenia systemu w życie.

(dowód: akta kontroli str. 424-425, 436-437)

1.5. Pracownicy ROPS uczestniczyli w spotkaniach, konferencjach i szkoleniach dotyczących wprowadzenia systemu Adopcja oraz wdrażania Projektu Emp@tia. Pracownicy Ośrodka Adopcyjnego ROPS w Opolu brały udział w: konferencji szkoleniowej systemu SAC - Adopcja, która odbyła się 11 kwietnia 2013 r. w Warszawie w MPIPS (dwie osoby); konferencji szkoleniowej w MPIPS w dniu 19 września 2014 r.: (jedna osoba); Ogólnopolskiej Konferencji Ośrodków Adopcyjnych *Rodzina jest najważniejsza. Budowanie więzi* w Toruniu z udziałem przedstawicieli MPIPS w dniach 13-14 listopada 2014 r. (jedna osoba), podczas której został poruszony temat systemu Adopcja.

Zgodnie z zaświadczeniem z dnia 12 kwietnia 2013 r., wydanym przez Sygnity S.A., główny specjalista ds. informatyki - lider w zakresie wdrażania systemu Adopcja w ROPS uczestniczył w warsztatach dotyczących użytkowania SAC – moduł Adopcja, uczestniczył on również w spotkaniu pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z przedstawicielami MPIPS, które odbyło się w Opolskim Urzędzie Wojewódzkim w dniu 13 czerwca 2013 r., którego celem była prezentacja Projektu Emp@tia.

(dowód: akta kontroli str. 38-44, 54, 436-437)

Pismem z dnia 24 stycznia 2014 r. Dyrektor Departamentu Informatyki MPIPS poinformował ROPS o planowanych na pierwszą połowę 2014 r. instruktażach/szkoleniach z obsługi CAS dla pracowników merytorycznych, zajmujących się obsługą procesu sprawozdawczego z obszaru zabezpieczenie społeczne i rodzina. Zgodnie z certyfikatem ukończenia instruktażu, wydanym

w dniu 8 kwietnia 2014 r. przez Sygnity S.A., uczestnikiem instruktażu był główny specjalista ds. informatyki w ROPS.

(dowód: akta kontroli str. 55-58)

W załącznikach do umów na dostawę oprogramowania oraz udzielenie licencji na oprogramowanie do obsługi systemu SR określono, że dostawca systemu zapewni obsługę zgłoszeń serwisowych w zakresie dostarczonego oprogramowania.

(dowód: akta kontroli str.183-184,189-190)

Według wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród 26 pracowników ROPS³¹ (w tym także pracowników Ośrodka Adopcyjnego), dziesięciu (38,5%) odpowiedziało, że wie czym jest portal Emp@tia lub CSIZS, dziewięciu (34,6%) słyszało o tym portalu bądź systemie, ale nie znały dokładnie ich przeznaczenia lub zasad funkcjonowania. Według ankietowanych pracowników informacje o portalu Emp@tia oraz o CSIZS były przekazywane przede wszystkim przez przełożonych lub współpracowników (taką odpowiedź wskazało 53,8% ankietowanych). Ponadto osoby ankietowane dowiadywały się o Projekcie Emp@tia oraz CSIZS z mediów (15,4%) oraz z innych źródeł (11,5%), np. w trakcie szkoleń nie dotyczących systemu lub z internetu. Zgodnie z odpowiedziami zawartymi w ankietach, w szkoleniu dotyczącym aplikacji Adopcja uczestniczyła jedna osoba (w 2014 r.), a jedna osoba wzięła udział w szkoleniu dotyczącym badań i analiz w pomocy społecznej, na którym przekazano informację o powstaniu Emp@tii (w 2013 r. lub 2014 r.). Jedenastu pracowników (42,3%) nie wiedziało, jakie sprawy można załatwić lub jakie informacje uzyskać na portalu Emp@tia. Spośród pozostałych pracowników 38,5% wskazało w ankietach, że poprzez portal Emp@tia jest możliwość złożenia podania bądź wniosku, a 34,6% że dostęp do dodatkowych informacji dla pracowników jednostek pomocy społecznej po zalogowaniu do PIU, 15,4% uważało, że za jego pośrednictwem można uzyskać poradę prawną, a 7,7%, że informacje o sposobie załatwienia sprawy. Jedna osoba wskazała, że za pośrednictwem systemu Emp@tia można zweryfikować, czy dana osoba jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że na niewystarczający dostęp do szkoleń i instruktaży w zakresie Projektu Emp@tia oraz korzystania z funkcjonalności udostępnionych w wyniku jego realizacji wskazało 22 pracowników ROPS (84,6%), natomiast czterech pracowników (15,4%) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

(dowód: akta kontroli str. 197-198)

Opis stanu
faktycznego

1.6. ROPS w ramach Projektu Emp@tia nie otrzymał terminali mobilnych, zakupionych przez MPiPS z przeznaczeniem do przeprowadzania wywiadów środowiskowych.

(dowód: akta kontroli str. 437)

1.7. Na stronie internetowej ROPS³² oraz w Biuletynie Informacji Publicznej tej jednostki nie zamieszczono informacji na temat projektu Emp@tia.

(dowód: akta kontroli str. 162-163)

Dyrektor ROPS wyjaśnił: *ROPS w Opolu nie otrzymał żadnych wytycznych mówiących o konieczności rozpropagowywania informacji o podłączeniu do CSIZS, wobec czego nie podejmował takich działań. Ponadto podłączenie do CSIZS miało miejsce niedawno tj. 16.06.2015 r. i obecnie ROPS w Opolu jest na etapie zapoznawania się z funkcjonalnościami oferowanymi przez CSIZS. Należy podkreślić także, że system nie jest jeszcze w pełni dopracowany - informatyk*

³¹ Ze względu na okres urlopowy w badaniu ankietowym uczestniczyli pracownicy obecni w ROPS w dniu prowadzenia badania ankietowego – 2 lipca 2015 r.

³² <http://www.rops-opole.pl/>

ROPS w Opolu stwierdził bowiem problem z wczytywaniem słownika terytorialnego do systemu dziedzinnego, o czym powiadomił już firmę Sygnity S. A. Z portalu HelpDesk (hd.sygnity.pl) firmy Sygnity S. A. wynika, że firma opracowuje już stosowną poprawkę niwelującą przedstawiony problem.

(dowód: akta kontroli str. 437)

1.8. W sprawie przekazywania przez ROPS informacji o podłączeniu jednostki do CSIZS oraz wdrożeniu udostępnionych funkcjonalności Dyrektor ROPS wyjaśnił, że jedynie administrator wojewódzki w mailu z przesłanymi certyfikatami niezbędnymi do podłączenia systemu dziedzinnego do CSIZS poprosił o poinformowanie po zakończeniu procesu podłączania jednostki o ewentualnych uwagach i problemach, które mogłyby się pojawić podczas realizacji zadania. Informację przekazano w dniu 16 czerwca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 93, 437)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Jakkolwiek w związku z podłączeniem systemu SR do CSIZS główny specjalista ds. informatyki (administrator lokalny) podjął działania w celu nadania 27 pracownikom ROPS uprawnień, umożliwiających korzystanie z udostępnionych funkcjonalności dotyczących komunikacji tego systemu dziedzinnego z CSIZS i systemami zewnętrznymi, to nie dokonał tego w pełnym zakresie. Nadał bowiem ww. użytkownikom uprawnienia do wykorzystywania usług udostępnionych przez CSIZS jedynie w zakładce *Ogólne czynności*³³, natomiast nie nadał uprawnień do pełnej obsługi poczty elektronicznej systemu Emp@tia w zakładce *komunikacja z systemem Emp@tia (AD0001X-Okno główne)*, Menu: *Administracja->Komunikacja* oraz uprawnień do weryfikacji danych o beneficjentach w CBB i systemach zewnętrznych z poziomu listy wniosków oraz do przeglądania poczty elektronicznej, dotyczącej wskazanego wniosku (bez dostępu do skrzynki odbiorczej) w Menu: *Weryfikacje (WN0001L-Lista wniosków)*. Administrator lokalny nie sprawdził także, czy pracownicy uzyskali dostęp do nowych funkcjonalności w systemie SR. Powyższe uniemożliwiło pracownikom ROPS korzystanie w systemie SR z funkcjonalności odbierania i przeglądania poczty z systemu Emp@tia oraz dokonywania weryfikacji danych dotyczących beneficjentów w systemach zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 236, 255-264, 368-369)

Główny specjalista ds. informatyki wyjaśnił: *ROPS w Opolu nie miał wyznaczonego terminu podłączenia do systemu CSIZS. Wobec powyższego wykonywałem, wykonuję i będę wykonywał różne czynności związane z podłączeniem do systemu Emp@tia sukcesywnie w miarę posiadanego czasu dzielonego także na inne obowiązki związane z wykonywaną przeze mnie pracą informatyka. Obecna kontrola NIK wypada właściwie w pierwszych dniach wdrażania systemu Emp@tia w ROPS w Opolu, w związku z czym nie wszystkie czynności związane z podłączeniem do CSIZS udało się zrealizować w tak krótkim czasie, ale kolejne kroki w tym przedmiocie są sukcesywnie realizowane. Nadania odpowiednich uprawnień dla pracowników, a także ich weryfikacji nie zdążyłem zrealizować przed oględzinami inspektorów NIK.*

(dowód: akta kontroli str. 442)

³³ System SR nie umożliwiał identyfikacji czasu nadania tych uprawnień. Według wyjaśnień administratora lokalnego zostały one przyznane niezwłocznie po podłączeniu systemu dziedzinnego do CSIZS.

W powyższym zakresie NIK zwraca uwagę, że brak dostępu pracowników do ww. funkcjonalności ujawniono dopiero podczas oględzin systemu SR prowadzonych w dniu 8 lipca 2015 r., natomiast działania administratora lokalnego związane z podłączeniem systemu dziedzinnego rozpoczęte zostały w dniu 16 czerwca 2015 r. (zainstalowanie certyfikatów).

(dowód: akta kontroli str. 248, 255-256, 448)

Uprawnienia do odbierania poczty z systemu Emp@tia oraz dokonywania weryfikacji danych beneficjentów w systemach zewnętrznych zostały nadane pracownikom ROPS w dniu 8 lipca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 263-299)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wykorzystanie funkcjonalności CSIZS i dostępnego oprogramowania uzyskanego w wyniku realizacji Projektu Emp@tia przy realizacji zadań oraz uzyskane w związku z tym rezultaty i osiągnięte efekty

Opis stanu faktycznego

2.1. W związku z przewidzianym w Projekcie Emp@tia zapewnieniem współpracy systemów dziedzinnych z CSIZS, według podręcznika dla użytkowników systemu SR, w systemie tym zostały udostępnione następujące funkcjonalności dotyczące weryfikacji danych beneficjentów:

- 1) umożliwiające weryfikację danych o beneficjencie w CBB:
 - *weryfikacja tożsamości osoby w CBB* – dotycząca porównania danych osoby zarejestrowanej w systemie dziedzinnym z danymi zgromadzonymi w CBB;
 - *weryfikacja pobierania świadczeń w innych jednostkach terenowych* – dotycząca sprawdzenia, czy beneficjent otrzymuje świadczenia w innych jednostkach terenowych z obszaru zabezpieczenia społecznego;
- 2) umożliwiające weryfikację informacji o beneficjencie w systemach zewnętrznych:
 - *weryfikacja danych osobowych w rejestrze PESEL* – dotycząca porównania danych osoby posiadanych przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej z danymi tej osoby w systemie PESEL (prezentacja danych osobowych z rejestru PESEL, bądź przekazanie informacji o zgodności/niezgodności danych z danymi występującymi w systemie dziedzinnym);
 - *weryfikacja niepełnosprawności w systemie EKSMOoN* – dotycząca weryfikacji statusu wnioskodawcy pomocy jako osoby niepełnosprawnej, tj. sprawdzenia, czy osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności i potwierdzenia stopnia niepełnosprawności;
 - *weryfikacja danych o bezrobociu w Aplikacji Centralnej Rynek Pracy* – dotycząca pozyskania informacji o osobie bezrobotnej z powiatowego urzędu pracy;
 - *weryfikacja danych pojazdu i kierowcy w systemie CEPIK* – dotycząca udostępniania danych o pojazdach, których właścicielem jest beneficjent oraz danych o posiadaniu przez beneficjenta uprawnień do kierowania pojazdami;
 - *weryfikacja danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów* – dotycząca udostępniania informacji o dochodach beneficjenta za poszczególne lata podatkowe;
 - *weryfikacja danych o ubezpieczeniu w systemie ZUS* – dotycząca udostępniania informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne, liczbie brakujących miesięcy i dni do uzyskania okresu składkowego uprawniającego do nabycia minimalnych

świadczeń emerytalno-rentowych, aktualnie wypłacanych emeryturach i rentach oraz zasiłkach i świadczeniach ZUS, a także zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym;

- *weryfikacja danych o firmie w systemie CEIDG* – dotycząca wyszukiwania podmiotu w ewidencji podmiotów gospodarczych oraz udostępniania tych danych;
- *weryfikacja danych podmiotu w systemie KRS* – dotycząca weryfikacji danych podmiotu KRS (wyszukiwanie według danych firmy lub wyszukiwanie po numerze KRS);

Ponadto użytkownicy mieli mieć możliwość korzystania z usługi udostępniania danych ze słowników TERYT³⁴, przy pomocy której wprowadzanie adresów beneficjentów miało się odbywać w oparciu o słowniki terytorialne systemu Emp@tia.

(dowód: akta kontroli str. 200-237)

MPiPS w dniu 15 czerwca 2015 r. za pośrednictwem komunikatora w CAS poinformowało ROPS, że w CSIZS udostępnione zostały usługi dotyczące weryfikacji danych w rejestrze PESEL (dane identyfikacyjne) i danych w ZUS o okresach składkowych w zakresie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń zdrowotnych dla podobszaru pomocy społecznej. Jednocześnie w informacji tej wskazano, że realizowane są już następujące usługi: zapytania w ramach elektronicznej wymiany danych pomiędzy ZUS i jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, usługa udostępniania danych z CEIDG i KRS, usługa udostępniania danych ze słowników TERYT, usługa weryfikacji czy osoba, która złożyła wniosek o przyznanie świadczenia posiada orzeczenie o niepełnosprawności w EKSMOoN (podobszar świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny), usługa udostępniania danych z obszaru rynku pracy – AC Rynek Pracy (informacja o świadczeniach pobieranych przez osoby w powiatowych urzędach pracy), usługa weryfikacji przekazanych przez podmiot danych osoby z danymi występującymi w CBB z obszaru zabezpieczenia społecznego, potwierdzenie faktu występowania podanej osoby w CBB. Ponadto wskazano, że w CSIZS istnieje możliwość wysyłania za pośrednictwem systemu dziedziczonego *korespondencji w sprawie do jednostki terenowej*, która jest przekazywana za pomocą systemu usługi pocztowej (*PI CSIZS*) i działa tylko pomiędzy jednostkami podłączonymi do CSIZS. W przesłanej informacji MPiPS zachęciło także do korzystania z ww. usług.

(dowód: akta kontroli str. 399)

Do dnia kontroli NIK (8 lipca 2014 r.), pracownicy ROPS nie posiadali w systemie SR uprawnień do odbierania poczty z systemu Emp@tia oraz weryfikacji danych beneficjentów w systemach zewnętrznych, co opisano w punkcie 1.8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. W związku z tym nie korzystali z ww. funkcjonalności. Do czasu kontroli NIK w dzienniku zdarzeń dla integracji systemu SR z systemem Emp@tia (w którym zapisywane były wszystkie usługi wywoływane z systemu SR, a udostępniane przez CSIZS), ujęte były jedynie czynności wykonywane przez administratora lokalnego oraz wykonywane automatycznie przez system SR w zakresie komunikacji z CSIZS.

(dowód: akta kontroli str. 238-248, 368-371)

Na podstawie przeprowadzonych w dniu 8 lipca 2015 r. oględzin systemu SR używanego w ROPS oraz sprawdzenia działania poszczególnych weryfikacji, stwierdzono, że nie działały weryfikacje informacji o beneficjencie w CBB. W przypadku weryfikacji tożsamości osoby w CBB, po uruchomieniu polecenia

³⁴ Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju.

weryfikuj system nie wyświetlał żadnych danych ani komunikatów, a w przypadku weryfikacji pobierania świadczeń w innych jednostkach terenowych system wyświetlał komunikat o błędzie braku uprawnień (*Error Code 403*). W trakcie kontroli brak było możliwości sprawdzenia działania weryfikacji danych podmiotu w rejestrze KRS, ponieważ osoby korzystające ze świadczeń rodzinnych w ROPS nie wykazały, że pełnią funkcje w podmiotach podlegających wpisowi do tego rejestru. Spośród pozostałych siedmiu opisanych wcześniej funkcjonalności weryfikacji danych w systemach zewnętrznych działały jedynie dwie: weryfikacja danych w rejestrze PESEL (tylko w zakresie potwierdzenia czy dana osoba występuje w rejestrze PESEL i czy jej dane tam zgromadzone są zgodne lub niezgodne z posiadanymi przez ROPS) oraz weryfikacja danych o bezrobociu w AC Rynek Pracy. W przypadku weryfikacji niepełnosprawności w systemie EKSMOoN system informował o braku możliwości połączenia z serwerem CSIZS Emp@tia lub niezrozumiałej odpowiedzi i wskazywał możliwe do podjęcia w tym zakresie działania. Podczas weryfikacji danych o firmie w CEIDG system informował o błędzie wewnętrznym usługi CEIDG, przy weryfikacji danych pojazdów lub kierowcy o nieaktywnym połączeniu z systemem zewnętrznym CEPIK, a przy weryfikacji danych w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów oraz o ubezpieczeniu w systemie ZUS o braku uprawnień. Poszczególne odpowiedzi uzyskane z systemów zewnętrznych, były zapisywane w oknie *Weryfikacja wniosku nr* [numer wniosku] *w systemie zewnętrznym*.

Ze względu na problemy z wczytaniem w pełni słowników terytorialnych (co opisano w punkcie 1.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego), użytkownicy systemu SR mieli możliwość wprowadzania lub korekty adresów beneficjentów w oparciu o słowniki terytorialne uzgodnione z systemem Emp@tia w odniesieniu do części miejscowości.

(dowód: akta kontroli str. 238-248, 263-299, 407-411)

Według informacji udzielonych ROPS przez Centrum Wsparcia Użytkowników Systemu CSIZS, weryfikacja pojazdu i kierowcy w CEPIK, weryfikacja danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów i weryfikacja świadczeń w innych jednostkach terenowych są nieaktywne, a weryfikacja danych w systemie informatycznym ZUS jest dostępna tylko dla obszaru pomoc społeczna. Obecnie dla systemu dziedzinnego dostępna jest jedynie operacja umożliwiająca weryfikację osoby w CBB (usługa weryfikuj dane osoby w CBB), natomiast przez system dziedzinnego wywoływana jest usługa weryfikuj występowanie osoby w CBB, która będzie udostępniona po potwierdzeniu przez MPiPS możliwości formalnoprawnych udostępniania danych z CBB. Wstępna diagnoza błędu przy weryfikacji danych firmy w CEIDG wykazała błąd po stronie systemu dziedzinnego, który został zarejestrowany u dostawcy systemu dziedzinnego. Centrum Wsparcia Użytkowników Systemu CSiZS stwierdziło także, że po wywołaniu przez ROPS w systemie SR weryfikacji niepełnosprawności w systemie EKSMOoN do CSIZS nie dociera żaden komunikat i zaproponowało skontaktowanie się w tej sprawie z dostawcą systemu dziedzinnego. Dostawca systemu dziedzinnego poinformował ROPS, że według posiadanych przez niego informacji, komunikacja z EKSMooN jest jeszcze wyłączona.

(dowód: akta kontroli str. 465-476)

2.2. Usługi udostępniane przez CSIZS wywoływane z systemu SR były zapisywane w dzienniku zdarzeń, w którym możliwe było wyświetlenie szczegółów dotyczących poszczególnych rodzajów zdarzeń poprzez polecenia:

- *pokaż parametry zdarzenia* (zawierającego szczegółowe parametry zdarzenia);
- *pokaż żądanie* (zawierającego zapytanie skierowane do systemu Emp@tia);
- *pokaż odpowiedź* (zawierającego odpowiedź z systemu Emp@tia).

Również usługi udostępniane przez CSIZS wywoływane z systemu SR, których nie udało się wysłać do CSIZS, zapisywane były w dzienniku zdarzeń. Do dnia kontroli NIK (7 lipca 2015 r.) w dzienniku zdarzeń zarejestrowano 2 959 niewysłanych komunikatów, co stanowiło 62,4% wszystkich zarejestrowanych komunikatów. W przypadku zdarzeń niewysłanych poprzez użycie polecenia *pokaż przyczyny* dostępne były informacje o przyczynach niewysłania zdarzenia do systemu Emp@tia, którymi były m.in. *nieznalezienie aktywnych elementów powiązanych; błędy walidacji XSD; transport error:403: Access denied;*

(dowód: akta kontroli str. 357-362)

Według informacji dotyczącej przyczyn ww. błędów, udzielonej ROPS w trakcie kontroli NIK przez dostawcę systemu dziedzinowego:

- w przypadku błędu *transport error:403: Access denied* przy próbie pobrania niezgodności danych systemu dziedzinowego, obsługa niezgodności nie jest dostępna produkcyjnie, ponieważ funkcjonalność nie została jeszcze udostępniona przez wykonawcę;
- w przypadku błędu wskazującego na nieznalezienie aktywnych elementów powiązanych przy udostępnianiu pozycji powiązanych słowników wskazano, że jest to komunikat mówiący o tym, iż w ramach komunikacji z CSIZS nie uwzględniono pozycji dla słownika o podanym identyfikatorze i że komunikat ten będzie się pojawiał do czasu udostępnienia takich słowników;
- w przypadku błędów walidacji XSD, które miały miejsce przed wysłaniem informacji do CBB, ich lista jest dostępna w oknie *korekty informacji wymagane przez CBB* i po dostosowaniu danych do restrykcji (ustalonych założeń) dany obiekt będzie ponownie wysłany do CBB.

(dowód: akta kontroli str. 428-433)

System SR automatycznie przysyłał informacje do CBB. Według danych zawartych w dzienniku zdarzeń w systemie SR, przysyłanie danych beneficjentów do CBB rozpoczęło się w dniu 30 czerwca 2015 r. System ten ewidencjonował informacje wysyłane do CBB³⁵, w tym login użytkownika, który dokonał zamiany danych dotyczących beneficjenta podlegających automatycznemu wysłaniu do tej bazy. Sprawdzenie przesyłanych do CBB informacji wykazało³⁶, że obejmowały one m.in.:

- a) wniosek (numer i data wpływu wniosku, status wniosku - np. rozpatrzony, rodzaj wniosku i wnioskowanego świadczenia, rodzaj pomocy, rodzaj wnioskodawcy, data zamknięcia sprawy i czas operacji);
- b) decyzję (data podjęcia decyzji i jej numer, rodzaj decyzji, wydający decyzję oraz czas operacji);
- c) świadczenie – okres świadczenia, rodzaj świadczenia i wartość świadczenia, czas operacji;
- d) rodzinę (pokrewieństwo osoby i rola osoby w rodzinie);
- e) osoby (imię i nazwisko, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, informacje o posiadaniu założonej *niebieskiej karty* oraz wydanych orzeczeniach o niepełnosprawności i ich terminach ważności, a także czas operacji);
- f) adres stały (kraj, miejscowość zamieszkania, nazwa ulicy, numer domu i lokalu kod pocztowy i czas operacji).

System SR przekazywał do CBB dane zarówno wnioskodawców, jak i członków ich rodzin, a także informacje dotyczące wnioskodawców, którym odmówiono przyznania zasiłku.

(dowód: akta kontroli str. 238-248, 357-358, 376-386)

³⁵ Menu *Administracja>Emp@tia>Informacje wysłane do Centralnej Bazy Beneficjentów*.

³⁶ Okno *Informacje wysłane do CBB>Pokaż wysłane informacje*.

W okresie od 30 czerwca 2015 r. o 7 lipca 2015 r. do CBB przesłanych zostało 1 450 informacji. Dla 948 z nich CBB *potwierdziło stan zgodny z SD*, co według podręcznika dla użytkowników systemu SR oznaczało, że informacje te zostały poprawnie zapisane w CBB. W przypadku 496 wysłanych informacji system nadał status *Wymaga utworzenia w CBB*, co według podręcznika dla użytkowników systemu SR oznacza, że informacja o rejestracji nowej osoby lub sprawy oczekuje na wysłanie do CBB. Trzy informacje posiadały status *Wymaga aktualizacji danych w CBB*, co oznaczało, że informacja o zmianie danych osoby lub sprawy oczekuje na wysłanie do CBB, czego powodem może być brak połączenia z systemem Emp@tia albo oczekiwanie na potwierdzenie zapisu w CBB danych stanowiących podstawę niniejszej informacji. Trzem informacjom system nadał status *Wysłano żądanie aktualizacji w CBB – oczekiwanie na odpowiedź*, co oznaczało, że wysłano informację o zmianie danych osoby lub sprawy i nie otrzymano jeszcze potwierdzenia zapisu tej informacji w CBB. Na podstawie dziennika zdarzeń stwierdzono także, że system automatycznie podjął jedną próbę pobrania niezgodności danych systemu dziedzicznego z CBB. Próba ta zakończyła się niepowodzeniem, a zdarzenie miało status *niewysłane*.

(dowód: akta kontroli str. 238-248, 357-358)

2.3. Według podręcznika dla użytkowników systemu SR, aby informacje o beneficjentach zostały poprawnie wysłane do CBB, muszą spełniać restrykcje nałożone przez tę bazę. Jeżeli informacje o beneficjentach nie spełniają powyższych restrykcji, to nie zostaną wysłane. Informacje te są zapisywane na liście korekt informacji wymaganych przez CBB i należy je poprawić, aby mogły zostać wysłane. Administrator systemu SR ma możliwość przeglądu korekt informacji, wymaganych przez CBB. W tym celu, z głównego okna systemu w roli administracji należy wybrać menu *Emp@tia>Korekty informacji wymagane przez CBB*.

(dowód: akta kontroli str. 234)

W trakcie oględzin systemu SR ustalono, iż w zakładce *Korekty informacji wymagane przez CBB*, wg stanu na dzień 7 lipca 2015 r., widocznych było 17 informacji wymagających korekt, przesłanych do CBB w okresie od 30 czerwca 2015 r. do 2 lipca 2015 r. (dotyczyły one m.in. więcej niż jednej spacji w nazwach miejscowości, oddzielenia myślnika spacją pomiędzy członami nazwy miejscowości oraz nazwy miejscowości).

(dowód: akta kontroli str. 234-235, 362-366)

Trzech³⁷ z czterech pracowników ROPS, których wpisy dokonane w systemie SR wymagały korekt wyjaśniło, że nie dokonywali ich, ponieważ: komunikat systemu nie wskazywał, że należy dokonać takiej korekty, a jedynie informował, iż miejscowość zamieszkania osoby nie ma odpowiednika w słowniku terytorialnym systemu Emp@tia, oraz że informacja o powyższym zostanie przekazana do lokalnego administratora danych. W wyjaśnieniach wskazali także, że nie mieli świadomości, popełnienia błędu (wybór miejscowości był dokonywany z listy miejscowości dostępnej w systemie SR) oraz nie posiadali uprawnień administratora systemu, z pozycji którego możliwe było dokonanie korekty. W wyjaśnieniach podkreślali również, że w ROPS nie odbyły się żadne szkolenia dotyczące Projektu Emp@tia.

(dowód: akta kontroli str. 164-175)

Administrator lokalny wyjaśnił: *Ilość wymaganych korekt przez CBB była niewielka tj. 17 wpisów, wobec czego nikogo o tym nie informowałem, zamierzając dokonać stosownych poprawek osobiście i tak też uczyniłem. Poprawione przeze mnie nazwy miejscowości już się nie pojawiają w oknie wymaganych korekt przez CBB. Niestety*

³⁷ W trakcie kontroli NIK jedna osoba, dokonująca wpisów w systemie SR, które wymagały dokonania korekt, przebywała na urlopie wypoczynkowym.

z powodu błędu w programie SR polegającego na niemożliwości pobrania słownika terytorialnego (problem został już zgłoszony do Sygnity S. A.), na dzień dzisiejszy nie da się poprawić dwóch miejscowości: Kędzierzyna – Koźla oraz Polskiej Nowej Wsi. W sytuacji, gdyby w przyszłości okazało się, że ilość wymaganych korekt przez CBB jest bardzo duża, rozważę nadanie stosownych uprawnień pracownikom, aby mogli je wykonywać samodzielnie.

(dowód: akta kontroli str. 443)

Zastępca Dyrektora ROPS wyjaśniła: Wdrażanie systemu Emp@tia w zakresie podłączenia do CSZS odbyło się z inicjatywy ROPS w Opolu, o czym świadczy wysłany wniosek w dniu 5.06.2015 r. za pośrednictwem skrzynki ePUAP do OUW³⁸. Dokonywane przez informatyka czynności w tym zakresie są rozłożone w czasie, aby nie wpływały one znacząco na realizację innych obowiązków. Stwierdzone przez kontrolerów NIK wymagane korekty w dniu 7.07.2015 r. zostały wykonane przez informatyka już następnego dnia, tj. 08.07.2015 r. Jestem przekonana, że decyzja podjęta przez informatyka Ośrodka o samodzielnym dokonaniu wymaganych korekt była słuszną, ponieważ pozwoliła na szybkie poprawienie niewłaściwych nazw miejscowości. W przypadku, gdyby przedmiotowych korekt mieliby dokonać pracownicy, to wiązałoby się to z koniecznością nadania im stosownych uprawnień w systemie dziedzinowym, a także potrzebą poinformowania ich o sposobie, w jaki należy to zrobić, a to zajęłoby więcej czasu.

(dowód: akta kontroli str. 424)

2.4. Przed rozpoczęciem kontroli NIK, pracownicy ROPS nie posiadali uprawnień dostępu do PIU, co opisano w pkt 1.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego i nie korzystali z tego portalu. Podczas oględzin przeprowadzonych w trakcie kontroli po zalogowaniu się przez użytkownika z ROPS do PIU stwierdzono, że dostępne dla pracownika funkcjonalności dotyczą głównie ustawień jego konta na tym portalu.

(dowód: akta kontroli str. 300-326, 346, 447, 449)

2.5. Dostępne w systemie SR formularze dotyczące wymiany danych w ramach EESSI, były wypełniane przez pracowników ROPS na podstawie danych zawartych w formularzach przekazywanych do instytucji innych państw w formie papierowej. System SR nie posiadał funkcjonalności dotyczącej komunikacji z EESSI, co opisano w punkcie 1.4. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 249-254, 371-372)

2.6. Pracownicy ROPS nie korzystali z wersji produkcyjnej aplikacji Adopcja. Do dnia kontroli NIK (7 lipca 2015 r.), nie zarejestrowano żadnego użytkownika tego systemu, co opisano w punkcie 1.4. niniejszego wystąpienia. Aplikacja Adopcja była udostępniona dla zarejestrowanych użytkowników przez stronę internetową MPiPS³⁹. Według informacji z dnia 10 maja 2013 r., przekazanej przez MPiPS do marszałków województw, miała ona służyć wszystkim ośrodkom adopcyjnym do wprowadzania informacji na temat wszystkich dzieci, które mogą zostać przysposobione oraz informacji na temat kandydatów do przysposobienia dziecka. Według ww. informacji MPiPS, rozpoczęcie korzystania z systemu Adopcja nie zastępowało papierowego obrotu dokumentów. MPiPS poinformowało również o planowanym wsparciu funkcjonowania aplikacji Adopcja i jej użytkowników poprzez system helpdesk oraz podało dane teleadresowe pracowników MPiPS wyznaczonych do kontaktu.

Zgodnie z dyspozycją zawartą w piśmie MPiPS z dnia 29 września 2014 r., (przekazanej marszałkom województw), wprowadzanie danych zasilających aplikację Adopcja, powinno nastąpić w terminie dwóch miesięcy od dnia

³⁸ Opolski Urząd Wojewódzki.

³⁹ <http://www.mpips.gov.pl/systemy-it>

potwierdzenia przez GIODO rejestracji zgłoszenia aktualizacji zbioru danych osobowych (do dnia zakończenia kontroli NIK ROPS nie otrzymał jeszcze tego potwierdzenia). Jednocześnie wskazano, że funkcjonowanie systemu może zostać uruchomione po wprowadzeniu wszystkich danych zasilających. Według informacji zawartych w ww. piśmie, poprzez aplikację Adopcja urzędy marszałkowskie (w ramach monitorowania przebiegu procesów adopcyjnych na terenie województwa), a także zarządy województw (w związku ze sprawowaną przez kontrolą nad ośrodkami adopcyjnymi), miały posiadać dostęp do zdefiniowanych raportów, dotyczących działalności ośrodków adopcyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 327-329, 352-356)

2.7. Poprzez system SR udostępniona była funkcjonalność odbierania poczty elektronicznej z portalu Emp@tia. Przed rozpoczęciem kontroli NIK, próby odebrania tej poczty podejmował czterokrotnie administrator lokalny w dniu 30 czerwca 2015 r. Do dnia kontroli NIK (8 lipca 2015 r.) do ROPS nie wpłynął żaden wniosek w formie elektronicznej za pośrednictwem portalu Emp@tia, w związku z tym brak było możliwości zweryfikowania prawidłowości działania funkcjonalności systemu SR związanych z rozpatrywaniem takich spraw, tj. wczytania do systemu SR wniosku, odwołania od decyzji lub korespondencji w sprawie, przekierowywania odebranej korespondencji do innych jednostek itp. Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 16 art. 1 i 1a ustawy *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*, ROPS posiadał elektroniczną skrzynkę podawczą. Skrzynka ta została utworzona na platformie ePUAP i w dniu kontroli NIK (7 lipca 2015 r.) znajdowały się w niej cztery przesyłki z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego. ROPS udostępniał na ePUAP jeden druk ogólnego wniosku lub zapytania.

(dowód: akta kontroli str. 238-248, 257-262, 373-374, 400-406)

76,9% ankietowanych pracowników ROPS odpowiedziało, że nie korzysta z portalu Emp@tia ani z CSIZS, jako przyczyny podając: brak szkoleń, brak dostępu do portalu Emp@tia oraz funkcjonowanie systemu Adopcja jedynie w wersji testowej.

(dowód: akta kontroli str. 197-198)

Według wyników badania ankietowego przeprowadzonego w trakcie kontroli NIK wśród 35 osób korzystających z usług lub świadczeń w ROPS, żadna z ankietowanych osób nie korzystała z portalu Emp@tia. 91,4% ankietowanych nie słyszało o portalu Emp@tia i nie wiedziało jakie sprawy można załatwić oraz jakie informacje uzyskać przy jego użyciu. Pozostali ankietowani podali, że wiedzę o portalu Emp@tia pozyskali z mediów oraz ze szkoleń. 40% ankietowanych (14 osób) podało, że nie odwiedza stron internetowych urzędów i instytucji. Spośród osób odwiedzających takie strony (21 osób), tylko dwie osoby w ciągu ostatniego roku załatwiały sprawy z zakresu pomocy społecznej z wykorzystaniem Internetu. Pozostałe osoby wskazały, że odwiedzają strony internetowe urzędów i instytucji przede wszystkim w celu: pozyskania danych adresowych, kontaktowych lub informacji o godzinach urzędowania – taką odpowiedź zaznaczyło 18 osób (51,4%); sprawdzenia, jak załatwić sprawę (12 osób, tj. 34,3%); pobrania formularzy (9 osób, tj. 25,7%). Jako przyczyny niezałatwiania spraw przez Internet w ciągu ostatniego roku, najwięcej osób podało brak takiej potrzeby (64,7%), preferowane osobiste bądź telefoniczne załatwianie spraw (26,5%), skomplikowaną procedurę załatwiania sprawy przez Internet oraz brak zaufania do takiej formy załatwienia sprawy (po 5,9%), a także brak podpisu elektronicznego lub zaufanego profilu (2,9%).

(dowód: akta kontroli str. 199)

2.8. Pracownicy ROPS korzystali z CAS i jej funkcjonalności. Według wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora ROPS, jednostka korzystała z CAS od 1 stycznia 2014 r. Dostęp do tej aplikacji był możliwy dla zarejestrowanych użytkowników poprzez stronę internetową MPiPS⁴⁰. W CAS dla pracowników ROPS udostępnione były następujące aplikacje: *ocena zasobów pomocy społecznej, sprawozdania jednorazowe, sprawozdania resortowe oraz zbiory centralne*. ROPS korzystał przede wszystkim z aplikacji *ocena zasobów pomocy społecznej*, przy użyciu której sporządzał oceny zasobów pomocy społecznej w województwie opolskim za dany rok m.in. w oparciu o oceny przekazywane (za pośrednictwem tej aplikacji) przez inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej. Aplikacja ta umożliwiała również m.in. prezentowanie danych zawartych w sporządzonych przez ROPS ocenach na mapach lub wykresach. Podczas realizacji zadań ROPS wykorzystywał aplikację *sprawozdania jednorazowe*, do sporządzenia i przekazania druków sprawozdań⁴¹ do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i odbierania wypełnionych sprawozdań. ROPS posiadał jedynie możliwość wglądu w sprawozdania resortowe⁴² oraz możliwość uzupełniania części danych zawartych w udostępnianych sprawozdaniach na szczeblu wojewódzkim. Również aplikacja *zbiory centralne* dostępna była dla pracowników ROPS jedynie do wglądu. Za pośrednictwem komunikatora w CAS, ROPS otrzymywał informacje z MPiPS oraz z innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zarejestrowanych w tym systemie. Według wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora ROPS, w jednostce tej nie odnotowano problemów w funkcjonowaniu systemu CAS. Dla uprawnionych pracowników przejście z jednego systemu na drugi odbyło się płynnie, ponieważ firma Sygnity S. A. przeniosła loginy i hasła z wygaszonego systemu SAC do CAS. Pracownicy ROPS poza przekazywaniem sprawozdań nie wysyłali innej korespondencji za pośrednictwem systemu CAS, a sprawozdania były przekazywane tylko w formie elektronicznej.

(dowód: akta kontroli str. 98-106, 387-398, 423-425)

2.9. Przy realizacji zadań związanych z przyznaniem świadczeń rodzinnych, regułą w ROPS było pozyskiwanie niezbędnych dokumentów od osoby zainteresowanej lub występowanie o nie bezpośrednio do instytucji posiadających dane i informacje niezbędne do rozpatrzenia sprawy. Jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora ROPS, *podczas załatwiania spraw dotyczących świadczeń rodzinnych ROPS pozyskuje dokumenty głównie od wnioskodawców. W drugiej kolejności potrzebną dokumentację otrzymuje się od właściwych podmiotów na konkretny wniosek. W tej sytuacji zarówno nasze zapytania jak i odpowiedzi instytucji mają formę papierową.*

(dowód: akta kontroli str. 423-425)

W kontrolowanym okresie ROPS nie występował o udzielenie informacji z CEPIK, wobec czego nie zostały poniesione żadne koszty z tym związane.

(dowód: akta kontroli str. 427)

W wyniku dokonanej w trakcie kontroli NIK analizy funkcjonalności dotyczących weryfikacji lub pozyskania danych w bazach danych, ewidencjach i systemach zewnętrznych, które zostały już udostępnione lub mają być aktywne w systemie SR i zostały opisane w podręczniku dla użytkowników systemu SR, Dyrektor ROPS wskazał, że kluczową funkcjonalnością z punktu widzenia potrzeb ROPS jest możliwość weryfikacji danych o ubezpieczeniu w systemie ZUS, gdyż pozwala ona uzyskać informacje na temat podlegania ubezpieczeniu społecznemu niezależnie od źródła (zatrudnienie, działalność gospodarcza, zasiłek dla bezrobotnych lub

⁴⁰ <http://cas.mpips.gov.pl/CAS/Pliki>

⁴¹ Z obszarów pomoc społeczna oraz wsparcie rodziny i sprawowanie pieczy zastępczej.

⁴² Za wyjątkiem sprawozdań z obszaru wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej.

stypendium stażowe wypłacane przez urząd pracy), które inne podmioty mogą dostarczyć tylko częściowo. Za przydatne Dyrektor ROPS uznał także: weryfikację pobierania świadczeń w innych jednostkach terenowych, weryfikację niepełnosprawności w systemie EKSMOoN, weryfikację danych o bezrobociu w AC Rynek Pracy oraz weryfikację danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów.

Dyrektor ROPS dostrzegł potrzebę uzupełnienia funkcjonalności weryfikacji danych w CBB o udostępnienie danych beneficjenta występujących w formularzach UE (otrzymane przez ROPS dane były często niekompletne lub błędne), a także pozyskiwanie numeru PESEL, po podaniu imienia, nazwiska, daty urodzenia i miejsca zamieszkania, dzięki czemu możliwe stałoby się późniejsze złożenie zapytania do ZUS. Podobnie oczekiwania zostały wyrażone w odniesieniu do weryfikacji danych osobowych w rejestrze PESEL. Obie funkcjonalności w obecnej formie zostały ocenione jako mało przydatne. Dyrektor ROPS wymienił jako mało przydatne również weryfikację danych o firmie w systemie CEIDG oraz weryfikację danych podmiotu w systemie KRS.

Zgodnie z ww. wyjaśnieniem Dyrektora ROPS, problemy związane z brakiem działania weryfikacji: tożsamości osoby w CBB, pobierania świadczeń w innych jednostkach terenowych, niepełnosprawności w systemie EKSMOoN, danych o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów, danych o ubezpieczeniu w systemie ZUS oraz danych o firmie w systemie CEIDG, zostały zgłoszone dostawcy systemu dziedzinnego. Ponadto zgłoszono je także wykonawcy CSIZS.

Administrator lokalny w dniu 16 lipca 2015 r. przekazał wykonawcy systemu wnioski zawierające ogólne uwagi do ww. weryfikacji, tj.: wniosek o poprawienie wyświetlania informacji pochodzących z weryfikacji w przeglądarce internetowej, tak, aby na wydruku znajdowały się wszystkie dane (obecnie dane znajdujące się w przewijanych polach drukowane są tylko w części); wniosek z propozycją, aby na wydrukach z weryfikacji zawarta była informacja o treści *Druk wygenerowany elektronicznie - nie opatrywany podpisem ani stemplem*, a także informacja o nazwie systemu dziedzinnego, z którego wykonany został wydruk.

(dowód: akta kontroli str. 456-462)

2.10. Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora ROPS, *wprowadzenie systemu teleinformatycznego w postaci aplikacji Adopcja znacznie poprawi skuteczność i efektywność realizowanych zadań ze względu na możliwość szybkiego wyszukiwania potrzebnych informacji oraz szybkiej komunikacji z innymi użytkownikami systemu w kraju, co może skrócić proces adopcyjny. CAS jest niezastąpiona w pracy Obserwatorium Polityki Społecznej, w jego zadaniach analityczno-badawczych. Podłączenie ROPS w Opolu do systemu Emp@tia wraz z upowszechnianiem się możliwości składania wniosków w formie elektronicznej w połączeniu z możliwością korzystania z kolejnych weryfikacji danych w systemach i rejestrach zewnętrznych (obecnie nie wszystkie weryfikacje działają), skróci okres załatwienia sprawy klienta w zakresie świadczeń rodzinnych.*

(dowód: akta kontroli str. 423-425)

Według wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród 35 pracowników ROPS, spośród sześciu pracowników, którzy wskazali, że korzystają z udostępnionych systemów (23,1% ankietowanych), dwie osoby wskazały, że przesyłały sprawozdania za pośrednictwem CAS, a jedna osoba odbierała pocztę z portalu Emp@tia. Jeden pracownik wskazał również, że weryfikował informacje

o beneficjencie w systemach zewnętrznych⁴³. Dwie spośród osób korzystających z systemu, nie odpowiedziały, jakie funkcjonalności są przez nie wykorzystywane. Na brak wpływu CSIZS oraz jego funkcjonalności na poprawę sprawności, skuteczności i efektywności realizacji zadań wskazało 11 osób (42,4%), trzy osoby (11,5%) odpowiedziały, że CSIZS raczej nie wywarł takiego wpływu. Trzy osoby (11,5%) oceniły, że CSIZS wpłynął na usprawnienie realizacji zadań. Dziewięć osób (34,6%) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Pracownicy ROPS ocenili CAS jako aplikację pomocną w realizacji zadań, ze względu na jej sprawne działanie, szybkie przesyłanie danych i możliwość sprawdzania błędów w sprawozdaniach. W odniesieniu do oceny systemu Adopcja dwóch pracowników wskazało, że proces adopcji powinien pozostać tajny, a ośrodki adopcyjne winny zapewnić poufność oraz tajność danych swoich beneficjentów.

(dowód: akta kontroli str. 197-198)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Z uwagi na podłączenie ROPS do CSIZS dopiero w czerwcu 2015 r. i trwające podczas kontroli NIK działania związane z wdrożeniem wykorzystania funkcjonalności udostępnionych w systemie SR, nie były one wykorzystywane do czasu kontroli NIK. W związku z brakiem informacji GIODO o zarejestrowaniu aktualizacji zbiorów danych osobowych, nie wprowadzano danych do aplikacji Adopcja. Pracownicy ROPS korzystali natomiast z aplikacji CAS.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Opole, dnia 24 lipca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Marzanna Wierzbicka
doradca techniczny

.....
podpis

.....
podpis

⁴³ Na dzień przeprowadzania ankiety pracownicy nie mieli nadanych uprawnień do dokonywania takich weryfikacji.